

METODOLOGIJA

BONITETNA OCENA

Bonitetna ocena se uporablja za hitro oceno podjetja in njegove stabilnosti.

Bonitetna ocena zagotavlja tudi širšo napoved bodočega poslovanja podjetja ter nam daje predstavbo o poslovanju podjetja, kjer lahko predvidevamo, ali bo podjetje v prihodnosti bankrotiralo ali imelo blokado na računu.

Poglobljena bonitetna ocena je podrobnejši vpogled v poslovanje podjetja, kjer lahko vidimo poslovno uspešnost za vsak kazalnik, ki je osnova za rezultat bonitetne ocene.

S podjetji, ki imajo končno oceno v rdečem delu tabele, moramo poslovati zelo previdno. Podjetja, ki imajo končno oceno v zelenem območju skale bonitetnih razredov, ne predstavljajo nevarnega tveganja v poslovanju.

Bonitetna ocena se izračuna enkrat letno na podlagi bonitetne ocene preteklega leta in formule, sestavljene iz kazalnikov poslovanja podjetja. Bonitetna ocena je razdeljena na pet razredov:

OCENA	CompanyWall business	MOODY'S	S&P Global	FitchRatings
Najvišja	AAA	Aaa	AAA	AAA
	AA+	Aa1	AA+	AA+
Visoka	AA	Aa2	AA	AA
	AA-	Aa3	AA-	AA-
Višje srednja	AA--	A1	A+	A+
	A+	A2	A	A
	A	A3	A-	A-
Nižje srednja	A-	Baa1	BBB+	BBB+
	A--	Baa2	BBB	BBB
	A---	Baa3	BBB-	BBB-
Špekulativno	BBB+	Ba1	BB+	BB+
	BBB	Ba2	BB	BB
	BBB-	Ba3	BB-	BB-
Zelo špekulativno	B+	B1	B+	B+
	B	B2	B	B
	B-	B3	B-	B-
Zelo visoko tveganje	CCC	Caa1	CCC+	CCC
	CC	Caa2	CCC	
	C	Caa3	CCC-	
Izbrisani	D	Ca	CC	CC
		C	C	C
Brez ocene	/	/	D	D

TVEGANO POSLOVANJE

Postopek dodelitve bonitetne ocene vključuje matematični izračun kazalnikov in kategorizacijo rezultatov in finančnih ocen. Pri izračunu uporabljamo najpomembnejše skupine kazalnikov, ki so: kazalniki likvidnosti in kazalniki uspešnosti. Iz vsake skupine indikatorjev uporabimo tiste, ki so najbolj reprezentativni.

Bonitetna ocena je prilagojena glede na velikost podjetja, število zaposlenih in višino letnega prometa v primerjavi s podjetji s podobnimi dejavnostmi. Bonitetna ocena se izda le podjetjem, ki imajo izračunane vse kazalnike. Tistim, za katere ni mogoče izračunati določenega kazalnika, bonitetna ocena ne bo podeljena.

Bonitetna ocena služi hitri oceni podjetja in njegove stabilnosti. Bonitetna ocena okvirno tudi napoveduje prihodnje poslovanje podjetja in nam daje vpogled v to, kako verjetno je, da bo določeno podjetje v prihodnosti v stečaju ali imelo blokado računa.

OCENE VISOKE STABILNOSTI

AAA

Maksimalna varnost poslovanja

Bonitetna ocena **AAA** je najvišja bonitetna ocena, dodeljena podjetjem z izjemno stabilnimi financami in skoraj brez tveganja. Ta ocena kaže na minimalno finančno tveganje, izjemno kreditno sposobnost in visoko likvidnost.

Podjetja s to bonitetno kategorijo redno izpolnjujejo vse obveznosti do dobaviteljev, zaposlenih in vlade, imajo stabilne prihodke in nizko zadolženost. Veljajo za popolnoma zanesljive poslovne partnerje, skoraj brez tveganja za finančne težave ali nelikvidnost.

To oceno najpogosteje dosežejo velika in uspešna podjetja z dolgoletno tradicijo poslovanja in odličnimi finančnimi kazalniki

AA+

Visoka stabilnost in zanesljivost

Bonitetna ocena **AA+** se podeli podjetjem z izjemno finančno močjo in zelo nizkim kreditnim tveganjem. Ta podjetja imajo visoko plačilno sposobnost, redno plačujejo svoje obveznosti in poslujejo stabilno.

Čeprav so lahko izpostavljeni določenim spremembam na trgu, jim njihov finančni položaj omogoča uspešno prilagajanje in ohranjanje stabilnosti na dolgi rok. Veljajo za zanesljive partnerje in so varna za dolgoročne poslovne odnose.

AA

Stabilnost in zanesljivost

Bonitetna ocena **AA** označuje podjetja z zelo visoko bonitetno oceno in stabilnim poslovanjem. Ta podjetja imajo močan finančni položaj, redno izpolnjujejo svoje obveznosti in dosegajo stalno rast.

Podjetja so izpostavljena zelo nizkemu tveganju, ki je zanemarljivo v primerjavi z varnostjo in zanesljivostjo, ki ju ponujajo. Podjetja **AA** so med najboljšimi v svoji panogi in so odlična izbira za dolgoročne poslovne odnose.

AA-

Stabilnost z minimalnimi dejavniki tveganja

Podjetja z bonitetno oceno **AA-** kažejo visoko stopnjo finančne stabilnosti in zanesljivosti, vendar z nekoliko večjim tveganjem v primerjavi z višjimi bonitetnimi ocenami.

Ta podjetja delujejo stabilno in brez resnih finančnih težav, vendar imajo lahko določene dejavnike, kot so občasna nihanja dohodkov ali nekoliko višji dolgovi, ki jih uvrščajo v to kategorijo.

Vseeno pa ocena **AA-** še vedno pomeni zanesljiv poslovni subjekt z dobro plačilno sposobnostjo in sposobnostjo poravnave obveznosti, zaradi česar je kakovostni partner za dolgoročno sodelovanje.

AA--

Stabilno poslovanje z nekoliko povečanim tveganjem

Bonitetna ocena **AA--** kaže na visoko stopnjo finančne stabilnosti z rahlo povečanim tveganjem v primerjavi z višjimi bonitetnimi ocenami. Ta ocena kaže na sposobnost rednega izpolnjevanja obveznosti, vendar z možnostjo občasnih nihanj prihodkov ali večje odvisnosti od gibanj na trgu.

Čeprav obstaja določena stopnja tveganja, bonitetna ocena **AA--** še vedno kaže na zanesljiv poslovni subjekt z dobro kreditno sposobnostjo, kar je razmeroma varna izbira za poslovno sodelovanje.

A+

Varen in stabilen poslovni partner, nizko kreditno tveganje

Bonitetna ocena **A+** pomeni stabilnost in nizko kreditno tveganje. Podjetja s to oceno imajo solidne finančne kazalnike in redno plačujejo svoje obveznosti, zato so zanesljivi partnerji za dolgoročno sodelovanje.

Čeprav ta ocena ni med najvišjimi, vseeno kaže na visoko stopnjo varnosti, pri čemer so lahko prisotna manjša tveganja, povezana z dejavniki, kot je faza rasti ali tržni izzivi. V splošnem bonitetna ocena **A+** odraža finančno stabilnost in sposobnost prilagajanja spremembam ter tako zagotavlja varen potek poslovanja.

A

Stabilno poslovanje z zmernim tveganjem

Bonitetna ocena **A** označuje stabilno poslovanje z zmernim tveganjem. Podjetja s to bonitetno oceno so v dobrem finančnem položaju in redno izpolnjujejo svoje obveznosti, vendar so lahko podvržena manjšim nihanjem prihodkov ali gibanjem na trgu.

Čeprav je tveganje nekoliko večje v primerjavi z višjimi kreditnimi razredi, njihova dolgoročna solventnost ni ogrožena.

Bonitetna ocena **A** označuje podjetje, ki je zanesljiv poslovni partner in ima dobre pogoje za nadaljnjo rast in razvoj, s sposobnostjo prilagajanja tržnim izzivom.

A-

Stabilno delovanje z določenimi dejavniki tveganja

Bonitetna ocena **A-** pomeni stabilno poslovanje, vendar ob prisotnosti določenih dejavnikov tveganja. Podjetja s takšno oceno imajo dobro likvidnost in sposobnost izpolnjevanja obveznosti, vendar se lahko srečujejo z občasnimi težavami finančna nihanja ali izzivi v poslu.

Čeprav je njihova finančna stabilnost na visoki ravni, lahko nekateri dejavniki dolgoročno vplivajo na varnost.

Bonitetna ocena **A-** potrjuje, da je podjetje zanesljiv poslovni partner, vendar kaže na potrebo po skrbnejšem upravljanju s spremljanjem finančnih kazalcev v prihodnje.

A--

Stabilno poslovanje z izrazitejšimi finančnimi nihanji

Bonitetna ocena **A--** označuje finančno stabilne subjekte, ki še vedno sodijo med zanesljive poslovne partnerje, vendar z nekoliko izrazitejšim nihanjem prihodkov in večjo stopnjo tveganja v primerjavi z boljše ocenjenimi podjetji.

Čeprav svoje obveznosti plačujejo redno, so lahko podvrženi tržnim spremembam ali pa imajo večjo zadolženost. Ta ocena ne pomeni, da podjetje ni zanesljiv partner, ampak da je pred dolgoročnim sodelovanjem potrebno podrobneje analizirati njihovo poslovanje.

A---

Stabilnost s povečanimi finančnimi tveganji

Bonitetna ocena **A---** označuje podjetja, ki še naprej stabilno poslujejo, vendar se soočajo s povečanimi finančnimi tveganji. Lahko pride do večjih nihanj prihodkov, občasnih likvidnostnih težav ali izrazitejše odvisnosti od tržnih sprememb.

Čeprav ta podjetja niso v območju visokega tveganja, je treba njihovo finančno stanje natančneje spremljati.

Pred začetkom poslovnega sodelovanja je priporočljivo opraviti dodatno analizo, da se ocenijo morebitni izzivi in tveganja.

OCENE ZMERNE STABILNOSTI

BBB+

Stabilnost z morebitnimi tveganji

Bonitetna ocena **BBB+** označuje podjetja, ki poslujejo stabilno, a so izpostavljena določenim finančnim in tržnim tveganjem. Njihova sposobnost prilagajanja gospodarskim spremembam in izzivom v industriji je ključ do dolgoročne trajnosti.

Čeprav so ta podjetja zanesljivi poslovni partnerji, so možna občasna nihanja prihodkov, povečana občutljivost na gospodarske spremembe oziroma odvisnost od strank in tržnih razmer.

Pri poslovanju s takimi podjetji se je potrebno zavedati spreminjajočih se okoliščin in prilagodljivosti teh podjetij na trgu.

BBB

Stabilno poslovanje z večjimi nihanji

Ocena **BBB** označuje podjetja, ki delujejo stabilno, a se lahko soočajo z velikimi nihanji prihodkov in izzivi pri ohranjanju finančnega ravnovesja.

Še vedno so zanesljivi poslovni partnerji, vendar niso imuna na gospodarske in tržne spremembe. Njihova likvidnost je lahko podvržena večjim nihanjem, dolgoročna stabilnost pa je odvisna od njihove sposobnosti prilagajanja konkurenci in spremembam v panogi.

Podjetja s to oceno redno izpolnjujejo svoje obveznosti, vendar se lahko njihovo finančno stanje razlikuje glede na zunanje dejavnike. Pred dolgoročnim poslovnim sodelovanjem je priporočljivo dodatno oceniti finančno stabilnost podjetja in možnosti rasti, da bi bilo poslovanje varnejše.

BBB-

Stabilnost z večjimi tveganji

Ocena **BBB-** označuje podjetja, ki poslujejo stabilno, vendar s povečanimi finančnimi in tržnimi tveganji.

Ta podjetja imajo solidno likvidnost in sposobnost poravnavanja obveznosti, lahko pa njihovo poslovanje ogrožajo spremembe na trgu, gospodarske krize ali težave, značilne za panogo. Čeprav si lahko opomorejo od kratkoročnih težav, je lahko dolgoročna vzdržnost negotova.

Ocena **BBB-** zahteva pozornejše spremljanje in ocenjevanje sposobnosti teh podjetij za prilagajanje spremembam v okolju. Pri poslovanju s podjetji s to oceno je priporočljiva dodatna previdnost, torej stalno spremljanje njihove finančne uspešnosti za zagotavljanje stabilnosti poslovanja in zmanjšanje morebitnih tveganj.

B+

Povečano tveganje, vendar z možnostjo okrevanja

Ocena **B+** označuje podjetja s slabšo finančno stabilnostjo in povečanim tveganjem v poslovanju. Njihova likvidnost je lahko nestabilna, njihova sposobnost poravnave obveznosti pa je lahko omejena.

Ta podjetja so pogosto v postopku okrevanja ali prestrukturiranja, zaradi česar so dovzetna za nihanja prihodkov in negotovost.

Čeprav obstaja potencial za izboljšave, sodelovanje s podjetji tega ranga zahteva previdnost in stalno spremljanje finančnega stanja.

B

Povečano tveganje, potrebna je previdnost

Bonitetna ocena **B** označuje podjetja, ki se soočajo z velikimi poslovnimi izzivi in finančnimi tveganji.

Njihovo stabilnost lahko ogrozijo pogosta nihanja prihodkov, težave z likvidnostjo in težave pri izpolnjevanju finančnih obveznosti, zaradi česar so tvegani poslovni partnerji.

Čeprav obstaja možnost izterjave, sodelovanje s temi podjetji zahteva podrobno analizo finančnega stanja in prilagajanje poslovne strategije, saj se podjetja z bonitetno oceno B velikokrat niso zmožna izogniti kriznim situacijam, vlaganje v ali sodelovanje z njimi pa lahko vodi v negotove poslovne odnose.

B-

Visoko tveganje, podjetja se soočajo z resnimi izzivi

Ocena **B-** označuje podjetja z resnimi finančnimi težavami in visokim poslovnim tveganjem.

Njihova likvidnost in sposobnost poravnavanja obveznosti sta resno ogroženi, njihovo poslovanje pa je podvrženo velikim nihanjem dohodka. Ta podjetja so pogosto v procesu prestrukturiranja ali sanacije, kar še povečuje negotovost v poslu.

Čeprav obstajajo možnosti za okrevanje, sodelovanje s podjetji z boniteto **B-** prinaša visoko stopnjo tveganja in zahteva stalno spremljanje finančne situacije s pripravljenostjo na hitro reakcijo v primeru dodatnih težav.

OCENE VISOKEGA TVEGANJA

CCC

Visoko tveganje, negotova prihodnost

Bonitetna ocena **CCC** označuje podjetja, ki so v resnih finančnih težavah in so izpostavljena visokemu tveganju stečaja. Njihova sposobnost izpolnjevanja obveznosti je znatno zmanjšana, nadaljevanje poslovanja pa je odvisno od nujnih finančnih rešitev ali prestrukturiranja.

Ta podjetja imajo pogosto visoko stopnjo zadolženosti, likvidnostne težave in zamude pri plačilih. Lahko se soočajo s prisilnimi poravnami, sodnimi postopki ali drugimi pritiski, ki ogrožajo njihovo stabilnost.

Sodelovanje s podjetji s to oceno prinaša izjemno veliko tveganje, saj je njihova prihodnost negotova. Pred vsakim poslovnim sodelovanjem je treba podrobno analizirati finančno stanje podjetja in sprejeti vse zaščitne ukrepe, da se izognemo morebitnim izgubam.

CC

Kritično finančno stanje, resno tveganje stečaja

Bonitetna ocena **CC** označuje podjetja, ki so v izjemno tvegani situaciji, se soočajo resnimi finančnimi težavami in za njih obstaja veliko tveganje stečaja ali likvidacije. Sposobnost izpolnjevanja obveznosti je bistveno ogrožena, obstoj podjetja v prihodnosti je zelo negotov.

Ta podjetja se že soočajo z resnimi finančnimi težavami in obstaja velika verjetnost, da v prihodnjem obdobju ne bodo preživela. Sodelovanje s podjetji te ocene je praktično nevarno in nosi veliko poslovno tveganje.

C

Kritično finančno stanje

Bonitetna ocena **C** označuje kritično finančno stanje. Podjetja s to oceno imajo resne težave pri izpolnjevanju obveznosti, stečaj ali likvidacija pa sta v bližnji prihodnosti skorajda neizogibna.

Podjetja z bonitetno oceno **C** imajo minimalne možnosti za preživetje in morebitno sodelovanje s temi podjetji nosi visoko tveganje resnih finančnih izgub.

Če še vedno razmišljate o poslovnem razmerju, je potrebno temeljito preučiti situacijo in sprejeti vse potrebne ukrepe za zaščito.

OCENE ZELO VISOKEGA TVEGANJA

D

Podjetje v resnih finančnih težavah

Bonitetna ocena **D** označuje podjetje, ki je v resnih finančnih težavah. Podjetja s to oceno ne morejo poravnati svojih obveznosti in so pogosto v stečajnem postopku, postopku likvidacije ali so popolnoma nelikvidna.

Njihovo poslovanje je bilo ustavljeno ali pa delujejo pod pritiskom velikega dolga. Upniki bodo težko izterjali svoje terjatve, možnosti za to so skoraj zanemarljive.

Sodelovanje s takimi podjetji se običajno odsvetuje, kljub vsem previdnostnim ukrepom, saj prinaša izjemno veliko tveganje.

Neznan finančni profil.

Podjetje brez bonitetne ocene je lahko novo, poslovno neaktivno ali nima na voljo računovodskih izkazov. Njegova zanesljivost je nejasna.

Pred sodelovanjem je pomembno zbrati več informacij in skrbno oceniti potencialna tveganja.

Metodologija izračuna bonitetne ocene

Finančna ocena prikazuje poslovanje podjetja v preteklem letu in je obračunana enkrat letno. Bonitetna ocena se izračuna iz najpomembnejših in reprezentativnih skupin indikatorjev:

1. Koeficient likvidnosti

Koeficient likvidnosti predstavlja sposobnost podjetja, da v roku poravna svoje obveznosti.

Koeficient tekoče likvidnosti meri sposobnost podjetja, da poravna svoje obveznosti ob zapadlosti.

Količnik likvidnosti se izračuna po formuli:

splošni količnik likvidnosti = zaloge + terjatve + denar / kratkoročne obveznosti.

Koeficient likvidnosti vključuje:

$$\text{Koeficient tekoče likvidnosti} = \frac{\text{Kratkoročna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}}$$

$$\text{Zmanjšan količnik likvidnosti} = \frac{\text{Denarna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}}$$

2. Stopnja plačilne sposobnosti

Koeficient plačilne sposobnosti oziroma količnik finančne strukture kaže dolgoročno likvidnost.

Za oceno dolgoročnega finančnega položaja podjetja se uporabljajo naslednji koeficienti:

delež dolga in delež lastniškega kapitala glede na sredstva.

To vključuje:

$$\text{Koeficient pokritosti osnovnih sredstev} = \frac{\text{Kapital}}{\text{Osnovna sredstva}}$$

$$\text{Razmerje pokritosti realnega premoženja} = \frac{\text{Dolgoročni kapital}}{\text{Realno premoženje}}$$

$$\text{Razmerje pokritosti zalog (neto obratnih sredstev)} = \frac{\text{Neto obratna sredstva}}{\text{Zaloge + AVR}}$$

$$\text{Koefficient pokritosti kratkoročnih sredstev (neto obratnih sredstev)} = \frac{\text{Neto obratna sredstva}}{\text{Kratkoročne obveznosti}}$$

$$\text{Razmerje dolga} = \frac{\text{Skupne obveznosti}}{\text{Kapital}}$$

$$\text{Razmerje pokritosti obresti} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Plačane obresti}}$$

3. Razmerje učinkovitosti

Učinkovitost oziroma razmerje aktivnosti prikazuje tudi trenutni proces nabave in prodaje. Najpomembnejši tovrstni kazalniki so razmerje med prometom in kupci (terjatve), koefficient obrata dobaviteljev (dolgov) in koefficient obrata zalog.

$$\text{Koefficient obračanja poslovnih sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna poslovna sredstva}}$$

$$\text{Koefficient obračanja osnovnih sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna osnovna sredstva}}$$

$$\text{Koefficient obračanja kapitala} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečni lastniški kapital}}$$

$$\text{Koefficient obračanja tekočih sredstev} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna obratna sredstva}}$$

$$\text{Promet zalog} = \frac{\text{Prihodki od prodaje}}{\text{Povprečna zaloga + Povprečna vrednost zalog}}$$

$$\text{Koefficient obračanja terjatev do kupcev} = \frac{\text{Prihod od prodajba – eksterno}}{\text{Prosečni pobarovanja od kupuvalci}}$$

$$\text{Racio na obrt na pobarovanja od kupci} = \frac{\text{Prihodki od prodaje - eksterno}}{\text{Povprečne terjatve do kupcev}}$$

4. Racio na profitabilnost

Koefficient dobičkonosnosti kaže sposobnost podjetja za zaslužek in je ključni dejavnik pri ocenjevanju finančne uspešnosti.

Ti vključujejo:

$$\text{Stopnja bruto dobička iz poslovanja} = \frac{\text{Bruto dobiček iz poslovanja}}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{Stopnja čistega dobička iz poslovanja} = \frac{\text{Čisti dobiček iz poslovanja}}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{Neto dobičkovna marža} = \frac{\text{Neto dobiček}}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{Racio bruto profitne marže} = \frac{\text{Čisti dobiček} + \text{Odhodki za obresti} * (1 - \text{Davčna stopnja})}{\text{Prihodki od prodaje}}$$

$$\text{ROA} = \frac{\text{Čisti dobiček} + \text{Odhodki za obresti} * (1 - \text{Davčna stopnja})}{\text{Povprečna sredstva}}$$

$$\text{ROE} = \frac{\text{Neto dobiček}}{\text{Povprečni čisti kapital}}$$

Z natančnimi in verodostojnimi analizami so finančni strokovnjaki vzpostavili metodologijo, na podlagi katere se izračuna bonitetna ocena. Na podlagi podrobne analize vseh navedenih indikatorjev in podanih formula finančni analitiki izračunajo bonitetno oceno podjetja.

Ta ocena je natančen pokazatelj finančnega stanja določenega podjetja in načina njegovega poslovanja. Kakovost poslovanja, zanesljivost in uspešnost podjetja ocenjujemo na podlagi bonitetne ocene. Podjetja in podjetniki lažje predvidijo, kako previdni morajo biti pri poslovanju s potencialnimi oz. obstoječimi partnerji.

Veliko pripomore tudi k transparentnosti poslovanja ter varnejšemu in hitrejšemu sklepanju partnerstva.

Bonitetna ocena se ne izračuna za naslednje sektorje:

- Javne denarne in finančne institucije
- Domače zasebne monetarne finančne institucije
- Denarne in finančne institucije pod nadzorom drugih
- Javne zavarovalnice in pokojninski skladi
- Domače zasebne zavarovalnice in pokojninski skladi
- Zavarovalnice in pokojninski skladi pod nadzorom drugih
- Celoten sektor finančne in zavarovalniške dejavnosti
- Samozaposleni – delodajalci
- Novonastala podjetja